

Imajo vsi članki in veča s poštno vred ali v Mariboru s poštnim znakom za dom za celo leto 40 K, pol leta 20 K, za četrto leta 10 K. Izven Jugoslavije 50 K. Naročniki se pošlje na upravnishvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru, Koroska cesta št. 5. List se dopolnjuje do odgovora. Naročniki se plačuje naprej. Telefon štev. 220.

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Udaje „Katol. tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Uredništvo: Koroska cesta št. 5. Rokopisi se ne vračajo. Upravištvu sprejema naročnine, inserate in reklamacije. Cena inseratov po dogovoru. Za večkratne oglase primeren popust. Nezaprite reklamacije so poštnice proste.

— Telefon št. 220. —

1. številka.

Maribor, dne 5. januarja 1922. 1921/22.

55. letnik.

Visoki davki.

Nikče ne more našemu kmetu ljudstvu očitati, da ne bi vršilo svoje dolžnosti napram domovini — državi. Noben veržnik, noben vojni dobičkar ne doprinaša danes tako velikih žrtv na oltar domovine, kakor ravno naš kmetijski davkoplačevalec. Liberalci, sodrug naših slovenskih demokratov, finančni minister Kosta Stojanovič, je preko narodne skupščine potem navadno papirnate naredbe povišal zemljiški in vse druge davke našemu kmetu ljudstvu. To zvišanje je tako visoko, da kmetič kar lasje vstajajo po koncu, ko dobiva dan za dnevom nove opornice, predpise in rubežne od davčnih oblasti in davkarit. Zvišanj zemljarine, ki jo je uvedel liberalci, Stojanovič, ni v nikaki primeri z dohodki kmetijskih posestev. Marsikater kmetič in bajtar si mora sedaj sred zime najeti za drage obresti dolg, da plača davke. Nobena prošnja, noben priziv ne pomaga nič. Se odloga tina dajo. Listi poročajo, da bodo morali davkoplačevalci odrajtati davke, ki si plačljivi še le do konca meseca maja že v prvih 14 dneh leta 1921! Kje naj vzame kmetič, bajtar ali mali obrtnik sedaj, ko ni nobenih dohodkov, tako ogromne svote?

Kaj pa porečejo gospodje samo. stojneži k temu? V Beogradu sedijo njih poslanci, a ne rečejo ne lev in ne ev v obrambo našega ubogega ljudstva. Zakaj ne zinejo v tem oziru nič za naše kmete? Ker ne smejo! Ker so pod komando demokratičnih bankirjev, čijih glavni namen je nažgati velika bremena manj premožnih slojem in ščititi bogate banke, veržnike in

liberalne vojne dobičkarje. Zato ne rečejo nič, ker vodja slovenskih samostojnežev dr. Vošnjak sili v vlado, ker bi rad postal minister.

Marsikateri kmetijski volilac je ob volitvah stopil na stran Samostojnežev, ker so mu agitatorji te stranke obljubovali vse, kar je kdo želel. Ko so dobili vaše glasove, sedaj pa vam kažejo figo. Dosegli so poslansko fast in plačilo in to jim je dovolj. Ravno ena ka nebesa kot samostojni so obljubovali volilem rdečkarji — socialisti! Njih poslanci so šli v Beograd, tam prisegli, a kaj jim naprej mar beda ubogega ljudstva!

Mi pa pravimo: Način odmerjanja davkov in plačevanja istih se mora spremeniti, če hoče imeti država zadovoljnost med prebivalstvom. Naj obremeni država z visokimi davki pred vsem one ljudi, ki so si med vojno in po vojni nakupili milijone. Tukaj pa je naj pritisne prav neusmiljeno svoj davčni vijak, pa bo imela takoj dovolj lepih dohodkov. Da bi pa morali ravno nižji sloji limati finance, ki so jih polomili liberalni ministri, to pa vendar ne gre! Davki se naj pravično porazdelijo na vse sloje in vse pokrajine naše države. Ko bo ljudstvo videlo, da vlada obremeni predvsem one, ki lahko plačajo in da šči nižje sloje, med katere spada pred vsem kmet, delavec, obrtnik in nižji uradnik, bo ljudstvo tudi zadovoljno z upravo.

Moja želja je, da se še tudi drugi glasite k temu poglavju.

Davkoplačevalci, ki moram za posestvo 5% orala plačati nad 1000 kron davka.

Za gospodarsko osamosvojitv.

Spomnimo se gospodarskega položaja našega kmeta in malega posestnika v času tik pred vojno. Po zaslugi naših zadrug sicer ni prišel lahko v pest denarnim oteruhom, ampak si je mogel dobiti primerno in ceno posojilo v naših posojilnicah. Ker pa ne bomo gospodarju ni mogče izhajati s posojili, to je pasivami, je moral tudi naš kmet spraviti svoje imetje, svoje pridelke v denar, ki je bil takrat skoro edini kupčijski posredovalec v našem. Osobito ga je rabil za plačilo davkov in nakup svojih potrebščin.

Pa je pa prišel kmet do točke, katera ni mogel preiti, brez občutne gospodarske škode. Mestno prebivalstvo in delavstvo je sicer kričalo, kmet je oteruh, pa vseeno bežalo z dožela. Kmet pa je bil v resnici siromak. Večinoma na njegov račun so nešteti tni

prekupi in mešetarji dobro živeli, ne številni veletrgovci in tuji židovski spekulantje takorekoč na njegov razidali hiše in palače. Pravim večino, ker drugi stanovi so imeli že svojo organizacijo, ki so se potegovali za dobrobit in pravice svojih članov. Naš kmetovalec pa je bil, ne da bi se za vedal, gospodarsko zaslužjen. In ti čut suženstva, podrejenosti in odvisnosti, ta njegova stanovska nezavesi mu je pršla že v naravo tako, da se je mnogi tudi danes še niso iznebili.

Posestnik nikdar ni imel prilike, da bi sam narekoval ceno svojih pridelkov. Bil je na milost predan svojim izkoriščevalcem, ki so iz tega kovali kapital v njegovo škodo. Iz tega položaja so mu v izdatni meri pomagale naše nabavne in gospodarske zadruge.

da je bila Zungarjeva Rozalika tako zelo in brhko dekle, da bi bila vsaka rada zamenjala svojo lepoto z njo, pa da so bili njeni dedi in očetje sami rokovnjači.

17 let je imela takrat Rozalika. V lice je bila nekoliko zagorela, a izpod gostih, črnih obrvi je metalo nevarne puščice dvoje velikih in tako zagonetno globokih oči, da se ni kmalu rešil, kdor se je zaglad dal vanje. Daleč naokrog je slovela Rozalika lepotica.

Pred cerkvijo so jo ogovarjali vsaki fantje kar vprico svojih ljubic in marsikdo je stopil za njo, a vrnil se je žalosten: Rozalika je bila ponosna. Ponoči pa so pod njeno okno kar romali; drug drugega so podili s poleni in gorjačami.

Ako se je zgodil kak pretep, bilo je gotovo v bližini Zungarjeve hiše, tako da je naposled morala pobegniti Rozalika pred sitneži v podstrešno jebico. Ampak tudi to ni dosti pomagalo. Od vseh krajev in koncev so priromale lestve tja do podstrešnega okna, kjer so oveteli tisti lepi nageini. Vsak je prišel s svojo lotrico in nekeč se je zgodilo, nad čemer se je razun deklet smejala vsa vas: fantje so

Istih zasluga je, da se danes vzdrže prodajna cena poljskih pridelkov na sedanjih srednji višini, ne morada, ker so organizirale ves nakup, kar bi bilo edino pravilno, pač pa so uspešno konkurirale s krajevnimi nakupovalci.

Kako bi izgledala stvar v nasprotnem slučaju, nam kaže najbolje primer, ki se je dogodil v nekem kraju. Ondotna zadruga je vsled prenapolitve prostorov ukinila nakup gotovega pridelka za 14 dni. Že so izrabili gotovi ljudje to okolnost, da so plačevali kmetom, ki so pripeljali blago od daleč v dobri veri, da se dobro plača, do 50% pod dnevno ceno. K temu je nepotrebna vsaka opomba.

Obeta se nam doba v najbližji prihodnosti, ko bo konkurenca velekapitala onemogočila malega trgovec sploh. Se manj bo pa mogel z istim konkurirati kmet kot posameznik. Ne smemo sedaj preiti dejstva, da smo v agrarni državi. Naš posestnik težko ali pa sploh ne bo mogel tekmovati s ceno poljskih pridelkov iz rodovitnejših delov države. Na površju bo se mogel vzdržati le, če se gospodarsko združi. Mnogo je naših posestnikov,

ki uvidijo potrebo skupnega nastopa, svojo korist in gospodarsko možnost v organizaciji doslej razcepljenih in zato tako malo upoštevanih kmetijskih moči. Žal pa, da je število onih, ki v svojo škodo nočejo razumeti položaja, še dokaj večje.

Pravijo, da smo agrarna država in vendar je kmetijski edini stan, ki se ga smelo trditi, najmanj upoštevati in ne more udeležiti svojih težejih naspoti vsem drugim stanovom. Spominjam, da se je onemogočila Središnja zadruga, ker bi s svojim nam nom posegala v račune nekaterim mogotcem.

Dolžnost vseh naših zavednih mož bo, pojasnjevalno vplivati na svoje se sede, da se gospodarsko osamosvojitvopotom združenja. Zanesimo se na svojo lastno moč, ker če bomo čakali dobrot, katere bi nam delili drugi, bomo bridko razočarani, kakor smo bili že nešteto krat. Ne glejmo brezdelno naših zadrug pri njih razvoju, ter čakamo od njih koristi, predno smo sami sploh gani s prstom! Podpirajmo že sedaj naša podjetja in zavode, da lo jih naša kriza, ki bo nastopila neizogibno, močne in nerazrušljive. Takrat bodo iste zadruge naš ponos in tudi naša korist.

Politični ogled.

Jugoslavija. Radikalnemu tarosti Nikolu Pašiču je poveril regent nalogo, da sestavi novo vlado. Prvi poizkus za sestavitve nove vlade je Pašiču ponesrečil, v drugič mu je uspelo, da sta se pobotali najmočnejši politični stranki: radikali in demokrati, katerih zastopniki tvorijo novo vlado. Pod predsedstvom Pašiča že imamo danes novo beograjsko vlado, ki obstoji iz 6 radikalnih ministrov, 5 demokratov in 2 muslimanov. Ministrstva verstva, ishrane in za javna dela pa še čakajo nezasedena za razne klube, ki bodo še stopili v vlado. Nova vlada je prisegla regentu in je že imela prvo sejo 3. t. m. — Poslanci, ki so se mudili na božičnih počitnicah, bodo začeli zborovati v konstituenti 12. t. m. — Beograjska vlada je tudi zelo ostro nastopila proti komunistom po celi Jugoslaviji. Govori in piše se, da so nameravali komunisti vreči našo vladarsko hišo, pomoriti in odstraniti ministre ter druge politične vplivne osebe, da pomorejo do vladne sovjetom po ruskem načinu. Vlada je prišla na sled temu prevratnemu gibanju komunistov, zaprla glavne kolovodje tega gibanja, ustavila vsa komunistična glasila in zaprla zborovne zborovne prostore komunistov. V Beogradu samem je bilo dosedaj are-

tiranih 150 oseb. Veliko komunistov se je ustrašilo tega resnega nastopa vlade in kar trumoma zapuščajo komunistično stranko.

Italija. D'Annunzijeve samodržne slave na Reki je konec. Italija je poslala, da izpolni mirovno pogodbo z Jugoslavijo, proti Reki generala Caviglia, ki je prijel d'Annunzija iz suhega in morja. Prišlo je med italijanskimi četami in d'Annunzijevimi legionarji do srditih bojov, ki so zaufvali več smrtnih in ranjenih žrtv na obeh straneh. Ko je d'Annunzijo uvidel premoč, se je udal, odstopil od svoje kvarnerske regence in novejša poročila pravijo, da je pobegnil iz Reke na aeroplanu v Avignon na Francosko. Za d'Annunzijem je prevzel reško vlado občinski svet, ki se je udal na vse zahteve, katere je stavil general Caviglia zastran predaje mesta. Za d'Annunzijem so se podali tudi seve njegovi legionarji, ki so se odpeljali iz Reke proti Trstu. — Vso od Italijanov zasedeno ozemlje, ki pripade po mirovni pogodbi naši državi, bodo Italijani zapustili 10. t. m.

Avstrija. Poslaniška konferenca v Parizu zahteva od Ogrske, da do Sv. Treh Kraljev preda Avstriji vso zapadno ozemlje, ki je priznано po mirovni pogodbi Avstriji. — Ze-

Piruhi.

Spisal Jos. Premk.

Skoro zunaj vasi je stala Zungarjeva hiša, nekoliko v bregu, tako, da se je videlo čez vso vas in še daleč tja po okrajni cesti, ki se je vila med zelenimi travniki, kakor bela kača.

Stari vaščani so govorili — no pa morda ni bilo res; zanikati sicer ne morem, trditi pa tudi ne, pravili so namreč, da je bil ded Zungarjevega gospodarja takorekoč — berač in še večji nepridiprav, potepuh celo in rokovnjač.

Malo je po naši domovini rokovnjaških potomcev, ampak o Zungarju se je govorilo tako. Bajtar je bil in rokovnjač — rokomavh, ki je ukradel, kar je dosegel — tako je vedno dejal stari Jernej. Rirokovnjačil je denar, potem pa je zidal tisto hišo zunaj vasi, ker ga je bilo bojda sram prebivati med spodobnimi in poštenimi vaščani.

Drugi so govorili prav tako, a veliko jih je zopet bilo, ki niso vedeli o Zungarjevih prav nič slabega.

Naj že bo preteklost Zungarjeve rodovine taka ali aka, resnica pa je,

s stepli, a v tistem hipu je nesreča prinesla mimo hiše dva orožnika, da so fantje pobegnili; zjutraj pa so gledali vaščani Zungarjevo hišo zabarikadirano od mnogih lestev in dosti so imeli posla gospodarji, da so si izbrali zopet vsak svojo.

Ali ko so naposled uvideli, da je Rozalika le neizprosljiva, so jo nekoliko opustili, a skrivoma je še marsikomu hrepenelo srce tja v Zungarjevo hišo...

Naposled pa se je zvedelo, da Rozalika vendar ni taka, kot se je mislilo, ampak da jih je zavračala same radi tega, ker je že imela svojega fanta. To jih je razjezilo tem bolj, ker ta France, ki ga je ljubila, ni bil iz njihove vasi, ampak iz sosedne, dasi je bila vse ena fara. Tudi ni bil bogve kako premožen, a lep fant je bil, to se mu ni moglo odreči — in to je bilo Rozaliki vse!

Ljubila sta se na tihem že skoraj eno leto, dasi sta se sestajala redko. Ali Rozalika je že dobila vzrok, da je pohitela iz polja bolj ob njivah, kjer je delal France, ta pa je tudi mnogokrat v jutru, ko je šla Rozalika po vo-

do, prihitel v to vas in čakal pri studencu gori v rebru skrit v grmovju. Težavna je bila taka skrivna ljubezen, a zaradi tega bolj sladka...

Tisto leto pa je moral na jesen k vojakom. Kratko je bilo slovo, tam za kupom snopov sredi polja, a zato je bilo v srcu tem večje hrepenenje po skorajšnjem svidenju...

Dolga je bila potem tista zima in zelo jo je bilo dolg čas po njem, skrbelo jo je — kako se mu neki godi pri vojakih... Pisal ji je štirikrat, pa ko so zopet ozeleneli traniki in je prišla pomlad, je dobila od njega dolgo pismo:

„O Veliki noči pridem gotovo na dopust. Teško že čakam tistega vselega časa, ko bom požvenkljal ob tvoji strani tam na vasi vprico fantov s svetlo, dolgo sabljo. Vedno se mislim nate, Rozalika! Kadar sem najbolj žalosten, pa pogledam v svoj kovček, kjer še vedno hranim tisto rdečo cukrano srce, ki si mi ga prinesla od Sv. Valentina. Ali še veš, kak listek je v sredi?“

Dušo, srce, vse bi ti dala.

Tebe edino ljubeča Rozala:

(Konec prih.)

ležničarji graškega okrožja južne železnice so napovedali štrajk in zahtevajo zvišanje plač.

Rusija. Mirovna pogodba med Rusijo in Ukraino je sklenjena. Ta pogodba priznava neodvisnost obeh držav, ki stopijo med seboj v vojaško-gospodarsko zvezo. — Rusko-angelska legovinska pogodba je tudi že pripravljena za podpis.

Tedenske novice.

t „SLOVENSKI GOSPODAR.“ stane za celo leto 40 K, za pol leta 20 K, za četrt leta 10 K. Izven Jugoslavije pa stane 50 K. Naročnina se pošlje na upravnishvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru, Koroška cesta št. 5. List se dopušča do odgovorov. Naročnina se plačuje naprej. Katoliški Slovenci, agitirajte za list, ki se že 50 let bori za pravice našega naroda!

VODSTVO Slov. ljudske stranke je imelo v torek, 4. januarja, svojo sejo v Celju v hotelu „Pri belem volu“. Člani vodstva so prišli od vseh strani. Zborovanje se je začelo ob 9. uri predpoldne ter se je popoldne nadaljevalo in končalo ob 7. uri zvečer. Predsedoval je načelnik stranke poslanec dr. Korošec, ki je izčrpno poročal o notranjepolitičnem položaju v naši državi. Podal je jasno sliko o razvoju dogodkov v naši ustavotvorni skupščini od njenega početka, o začasnem poslovanju, o razmerah in pogajanjih med strankami, od politiki naše stranke in Jugoslovanskega kluba. Po tem poročilu je bila enoglasno sprejeta resolucija: „Vodstvo SLS, zbrano na svoji seji v Celju 4. januarja, izraža Jugoslovanskemu klubu svoje zaupanje in popolnoma odobrava njegovo taktiko.“ Nato se je razpravljalo o nekaterih vprašanjih (zlasti o vprašanju monarhije in republike) ter se je enoglasno ugotovilo, da vlada v stranki v presojanju teh vprašanj popolna složnost, ki bo našim nasprotnikom temeljito skalah veselje, katero bi imeli nad kakšnim razcepom v stranki. Na vrsto so prišla vprašanja o strankinem časopisu, o organizaciji in druge važne zadeve. Zbor strankinega vodstva je nudil sliko sloge in svežosti, ki vlada v naši stranki in nam daje jamstvo, da bo Slov. ljudska stranka dosledno delovala po svojem programu za blagor naroda in države.

a OKROŽNI ZADRUŽNI SHOD se vrši v ponedeljek, dne 10. jan. 1921 v Rajhenburgu v kaplaniji. Začetek ob 9. uri dopoldne. Dnevni red: 1. Pozdrav načelnika okrožja. 2. Predavanja: a) Obrestna politika v sedanjem času. b) Zadržno delo po vojski (gospodarske zadruge. 3. Vprašanja zastopnikov raznih zadrug, razgovor o raznih zadržnih zadevah. Na shod rabimo tudi zaupnike Slov. kmetijske zveze. Poroča posl. Pušenjak.

t KAJ JE Z VRNITVIJO odvezanih 20%? Začetkom decembra 1919 se je pri kolkovanju starih bankovcev odvzelo ljudem 20%. Se do danes se ni ljudstvu povrnilo, kar se je prej obljubovalo. Odvzemanje 20% je odročila liberalno-socialdemokratska vlada. Tisti čas so bili na vladnem krmilu le sami demokrati in rdečkarji. Samostojni sedijo sedaj v Beogradu, pa še niti besedice niso ziniili za povratek odvzetih 20%. Kmetiska zveza je od 1. dec. 1919 naprej neprestano v listih, na shodih in po svojih poslancih zabtevala, da mora vlada vrniti ljudstvu, kar mu je odvzela. Samostojna je glede 20% ovajala oblastem naše ljudi, ki so se zavzemali za ljudske ko listi. Samostojni priganjač S-c-hnuderl je celo pisal dr. Zerjavu, naj zapr Zebota, ker je zahteval vrnitev odvzetih 20%.

t STAVKA RUDARJEV. Stavka rudarjev v Trbovljah, Hrastniku in v Zagorju traja še nadalje. Pri deželni vladi v Ljubljani so se opetovano vršila pogajanja zaradi stavke, toda dosedaj brezuspešno. Ravateljstvo trboveljske premogokopne družbe je izjavilo, da zviša rudarjem prejemke od 2 do 9 kron na dan pod pogojem, da temu primerno zviša ceno za premog. Ker pa vlada odklanja zvišanje cen za premog, so bila vsa tozadevna pogajanja dosedaj brezuspešna. V sredo dne 4. januarja se vrše še nadaljna pogajanja, od katerih se pričakuje, da bodo odločilna za nadaljni potek rudarske stavke.

t KOSTA STOJANOVIC. Dne 3. januarja je v Beogradu umrl v starosti 54 let finančni minister Kosta Stojanović. Umrl je bil pristaša Jugoslovanske demokratske stranke ter rodoslo Macedonec iz Bitolja.

t DR. TAVCAR, župan ljubljanske in novoizvoljeni poslanec Jugoslovanske demokratske stranke, se je od povedal poslančevanju. Na njegovo mesto stopi profesor Reiser.

d DOGODKI pri Gornji Sv. Kungoti pred sodiščem. Dne 30. oktobra je okrajni sodnik Emil Kramer, debel prijatelj novinarja Pirca sodil o dogodkih povodom shoda Kmetijske zveze pri Gornji Sv. Kungoti. Kakor znano, so pristaši „Samostojne“ in „socialdemokratske“ stranke v lepi bratski slogi brez povoda napadli z gorjaci in plankami mirno zborujoče pristaše KZ v kungoški šoli. Reditelji so naval napadalce, ki so bili pijani, srečno odbili, jim pobrali orožje ter jih vrgli iz šole. Pri spopadu so bili na obeh straneh poškodovani. Seveda so dobili samostojni in rdečkarji z lastnimi gorjaci več kot naši. Našim niti na misel ni prišlo, da bi divje napadalce božali z mehкими rokavicami, ampak so dali pretepaškim napadalcem pošteno plačilo za njih „turo“. Nasprotniki so skušali celo zadevo tako zasukati, da „samostojni“ in „rdeči“ niso imeli namena motiti zborovanja, ampak, da so „samo radi varnosti“ vzeli seboj planke in enako orodje. Tudi so tajili, da bi bil napadalec kdo najel, nahujskal ali celo opijanil. Naš zagovornik dr. Juvan je predlagal, da se zaslisi prič, ki potrdita, da se je napadalec več dni poprej pripravil na napad in da se jim je zato dajalo pijače — vina in žganja — kolikor so hoteli. A sodnik je ta predlog brez utemeljitve odklonil. Sodnik se je postavil na stališče, katerega ne moremo razumeti: Napadalci so nedolžni, a krivi so reditelji-zborovalci, ker se niso pustili natesti in pobiti. Kdor razume tako salomonsko mnenje, bo gotovo zveličan! Po mnenju teh novodobnih Salomonov bo v prihodnje najbolje, da se pri takih slučajih napadalcem da posebna pohvala za „trudapolni“ nastop. Laž je, kar pravi „Tabor“ o tej razpravi, da sta bila obsojena samo Zebot in župan Galumder. Res pa je, da so bili obsojeni tudi samostojni, kot n. pr. mlinar „pri ljubljani“ Lebavitsch, sociji Kristof itd. Pravdne stroške morajo plačati vsi enako: naši, kakor samostojni in sociji. — Gospodje „Taboriti“, vaše poročilo je samo laž in laž ima še tudi v Jugoslaviji kratke noge!

SILVESTROV VEČER ljutomerskega Sokola. Na novega leta v jutro ob pol petih so se vračali naši ljutomerski Sokoli iz Silvestrovega večera. Moglo je biti to nekaj krasnega, da so ljudje še čakali Novega leta. Ko so naši zavedni Ljutomoržani in okoličani šli k sv. maši, so tisti gospodje, ki so imeli „Nebesna na zemlji“ rajali in vriskali vsak na svoj dom. Lep vzgled je to za našo mladino. Starši, pazite na otroke, da vam jih ne bo pograbil sokolski zmaj v pogubo. Bodite prepričani, da če že otroci želijo po zabavi, jih pustite k orlovskemu naraščanju, nikdar pa v društvo, ki vzgaja pijance in ponočne razgrajace.

„SCHLEIERTANZ“ v Soštanju. Kako brihtni so naši šostanjski nasprotniki, nam je pokazala njihova prireditev na Silvestrovo. Med drugim so obetali za ta večer tudi „Schleiertanz“, ki bi ga naj plesale prve šostanjske krasotice. Ali svoboda je paš svoboda, zato je pa tudi igral in pel vsak po svoje, „Schleiertanz“ pa je sploh izostal, ker so se začeli ženini in „kvazi-ženini“ naših deklet puntati, da bi drugi pasli poglede na njihovih idelih. Popolna blamazija bila tukaj, da se ni v zadnjem trenutku našel neki Šmigovec, sin vojnega dobičkarja in vodje naših socialdemokratov s svojo „tragi-komedijo“. Fant je sicer socialdemokrat, ali ker je bogat, mu pač njegovi sodrugi ne smejo zameriti, če včasih pri liberalni burzuziji malo pomaga. Tako je pomagal tudi ta večer kot igralec, pevec in pivec. Ali pri plesu, ki pri nas pri nobeni zabavi, kakor tudi pitje ne sme izostati, je fant na svojo veliko žalost zapazil, da ideal raje v družbi nekega m. i. n. inteligentnega uradnika. To bilo vseč, čeprav je po progove pol. stranke ljubezen svojo. Pognal si je kroglo v glavo, prisla samo v desno ramo. Po ga še torej slabostrelec! Re liberalno-socialdemokratske pri

torej, da leži sodrug Šmigovec v celjski bolnici, kamor mu je na povelje svojega brata moral slediti tudi njegov ideal in sicer kar v plesni obleki! In glej, on, ki je poskušal samoumor je žel še največ simpatij — posebno pri ženstvu. — Sedaj iščejo krivcaposkušenega samoumora povsod, le v svobodomiselnih vzgoji ne!

t NOVOLETNA VOSČILA so našemu uredništvu poslali vrli slovenski fantje, služeci v vojaki 3. bataljona v Negofinu v Srbiji. Bog živi naše versko in narodno zavedne slovenske fantje!

t NESRECA. Na starega leta je bil pokopan posestnik in sodar Jožef Kocuvan iz Svojaka pri Sv. Juriju ob Ščavnici. Mož je šel na Stefanovo v klet k prijateljem. Ko je pa šel iz kleti, je še govoril na stopnicah nekoliko s prijateljem. Kocuvan pa se zdrsne noga in pade! Je po stopnicah v klet in obležal nezavesten. Zadel je na glavi rano, iz katere je lila kri. Prijatelj pa, ki je bil zraven, je zbeegal. Se le za eno so ga rešili drugi, a bilo je že prepozno. Zdravniške pomoči so bile brezuspešne. Obilna udeležba pogreba je pokazala, da je bil mož priljubljen.

d AVSTRIJA zvišala brzojavne pristojbine. Avstrija je s 1. januarjem t. l. zvišala vse brzojavne in telefonske pristojbine. Zvišanje je zelo znatno. V brzojavnem prometu stane sedaj vsaka beseda 2 K, za inozemske brzojavke pa 3 K. Najnižja pristojbina za brzojavke znaša 20 K. V istem razmerju so zvišane tudi telefonske pristojbine. (Te dni bodo še pa tudi zvišane vse počtne pristojbine.)

t SAMOMORI v Budimpešti. Na Madžarskem in zlasti v Budimpešti se slučajni samomorov strahovito množijo. Tako n. pr. je na Silvestrov večer Budimpešti izvršilo samomor 12 oseb. Samomorilci so izjavili, da v novem letu nočejo nadaljevati dosedanjega bednega življenja.

t PRESTOP V KAT. CERKEV. Monakovski list „Sächsische Volkszeitung“ piše: Pred dnevi je prestopil iz luterovske vere v katoliško cerkev v učenjaških krogih znani protestantovski župnik in pastor v slovitem sakso-kopališču Lansigk, dr. Albani. Odpovedal se je svoji službi kot protestantovski župnik in pastor. Dr. Albani je bil del časa protestantovski župnik na Koroškem in na Štajerskem in je kot tak se temeljito seznanil z načeli kat. cerkve, katero je spoznal v njenih vekovnih resnicah, dogmah, napravih in naukah. Od vseh strani, tudi od zelo merodajnih, se je skušalo vplivati na moža, da za nobeno ceno ne prestopi v kat. cerkev. Toda dr. Albani se ni zmenil ne za grožnje in ne za prigovarjanja, marveč je sledil svojemu prepričanju in svoji vesti, da tako zajema vekovne resnice ob izviru katoliškega življa ter se podal kot menih v tih celico benediktinskega samostana Sv. Otilije pri Monakovem. Ko se je dne 15. nov. 1920 odpovedal vsji službi kot luterovski pastor, je izrekel besede: „Svojo službo bom našel pri družbi za krščansko učenost v Monakovem.“ Prestop tega velikana protestantovskega učenjaka je vzpudil v vseh krogih Nemčije senzacijo.

t BETHMANN-HOLLWEG umrl. Na Nemškem je umrl bivši nemški državni kancelar Bethmann-Hollweg. Umrl je bil eden glavnih sokrivcev svetovne vojne in desna roka bivšega cesarja Viljema.

t RAZOROŽITEV NEMCIJE. — Francoski maršal Foch je izjavil, da je Nemčija dosedaj izročila Franciji 41.000 topov, 30.000 še ne dodelanih topovih cevi, 163.000 strojnič, 3 milijone ročnih granat, 25.000 motorjev za letala, 17.000 letal, vse podmorske čolne ter skoraj vse vojno brodogo.

t IZ RUSKEGA VJETNISTVA se je te dni vrnil Avguštin Podmok, posestniški sin iz Marnega, občina Dol pri Hrastniku. Bil je v vjetništvu celih 6 let. Zanimiva so njegova pripovedovanja o ruskih razmerah, odkar so v tej nesrečni državi zavladali evildi. Tako n. pr. stane ena krad 70 do 80.000 rubljev, par moževljev od 30 do 40.000 eno jajce 10 do 150 in en funt soli 1.500 rubljev. Kljub temu, da so to nekakšni togato državo spravili komunisti ob prepada, se še vendar najdejo, ki se polegujejo za komuniste. Ljudem bi svetovali, naj bi pohi-

teli v Rusijo samo za nekaj dni in prišli bi do prepričanja, da boljševiki in komunisti niso za nobeno človeško družbo.

t SPLOŠNO NEZADOVOLJSTVO in beda v Rusiji. Potniki in begunci, ki prihajajo iz Rusije, nam slikajo položaj te nekdanj bogate in mogočnega države kot skrajno opasen in obupen. Saj je sam poglavar te države, nekomiunist Trockij, nedavno izrekel v svojem govoru sledeče značilne besede: „Vsled gospodarske razdrapanosti vlada med širokimi delavskimi in toljedelskimi ljudskimi množicami velika nezadovoljnost, ki se utegne vsak hip spremeniti v revolucijo. Beda je postala splošna. Novega se ne izdeluje prav nič, živil je pa veliko pre malo. Brez pritiska in kazni se ne bo obrnilo na bolje. Treba se bo poslužiti skrajnih sredstev. Spomladi bomo ta ali oni del mesta Moskve porušili, tamkaj zgradili dvoje velikanskih poslopij z dobrimi stanovanji, s skupnimi kuhinjami in oskrbovališči za otroke, kajti matere ne morejo več preživljati svojih otrok in bomo na ta način ustvarili vzgled, kako se zamore graditi.“ Na trpkelji način bi nihče ne mogel označiti položaja ruskega prebivalstva, v katerega so Rusijo porinili komunisti. Ako bi bila ta lastna izpoved tega groznega zločinca združena le z najmanjšim znakom kesanja, bi bila dana vsaj ena olajševalna količina. Zbrise pa ta tiran dober vtis svojih izvajanj s sklepčnimi besedami, ko pravi, da namerava porušiti del mesta in zgraditi hiše za otroke. Ali bo mar na ta način pomagano milijonom ljudem, katere je komunistem pahnil v bedo in nesrečo? Potniki iz Rusije zatrjujejo, da so dnevi boljše vizma in komunizma v Rusiji že šteti. Ob preobratu bo pa nastalo v Rusiji klanje, morija in požigi, kakoršnih še svet ni videl!

t LASTNO MATER ZABODEL. V St. Vidu nad Ljubljano je z bajnetom zabodel vojak Cirman svojo lastno mater vdovo-mesarico. Kot vzrok se navaja zopetna omožitev mesarice-vdove.

t UMRLI je v Zetari pri Sv. Lenartu v Slov. gor. v starosti 70 let prevzitar Jožef Zorko. Na Prevorju pri Pilštanju je pa zatislil na veke svoje oči tamošnji posestnik Jurij Bohva, mož, kateri si je stekel za olopšanje domače župne cerkve neveljavih zaslug. Na Kušerniku pri Sv. Jakobu so pa spremili k večnemu počitku tamošnjega kmeta Alojzija Lorber. Rajni je bil blag mož in pravi vzor gospodar. Vsem trem vrlim rajnim možem svila večna luč!

t OKRAJNO SODISCE v Prevaljah. Za one slovenske dele Koroške, ki so prisojeni naši državi, je v Prevaljah ustanovljeno lastno okrajno sodišče. Podrejeno bo mariborskemu okrožnemu sodišču.

t BOLJSEVISKA grozodejstva na Ruskem. Nepopisna so gorja, katere so ruski komunisti povzročili v Rusiji. Londonski list „Times“ poroča, da so boljševiki v zadnjem času na otoku Krimupostreliili čez 13.000 oseb. In pri nas so se še našli ljudje, kateri so pri zadnjih volitvah glasovali za komuniste. Nobeden treznomisleč človek ne dvomi, da je tem ljudem pamet zavtrala!

t GROZEN POTRES v Južni Ameriki. V meriki v okolici mesta Buenos-Aires so imeli grozen potres, ki je zahteval 7000 človeških žrtev. Mnogo oseb je pa bilo poškodovanih.

Gospodarstvo.

Vinarski in sadjarski odsek Slov. kmetijske družbe v Mariboru.

Imel je dne 11. decembra 1920 svojo štrto redno sejo v Mariboru, kjer se je posvetovalo o raznih aktualnih vprašanjih v vinarstvu in sadjarstvu, giede katerih so se sklenile resolucije, ki so se predložile vsem merodajnim oblastvom v nadaljno rešitev.

1. Glede uvoza italijanskih vin. Opozarja se na nevarnost, ki preti našemu vinarstvu vsled uvoza italijanskega vina in se zahteva, da se lta-hji pri predstojajočih trgovinskih pogajanjih uvoz vina ne dovoli, oziroma določi na uvoz italijanskega vina tako visoka carina, da bo omogočena našim vinogradnikom konkurenca. Da se to lažje doseže, se od vlade zahtev-